

Vesmírný spor

Texty na tento týden

Mt 13,24–27; Gn 1,31; Ez 28,12–19; Iz 14,12–15; Mt 4,1–11; J 8,44.45

Základní verš

„Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtiš patu.“ (Gn 3,15)

Ústředním bodem biblické teologie je velký spor mezi Kristem a satanem. Myšlenka vesmírného sporu mezi Bohem a nebeskými bytostmi, které padly do hříchu a vzbouřily se proti němu, je důležitým motivem Bible (Mt 13,24–30.37–39; Zj 12,7–10). Tento koncept je součástí i velké části křesťanské tradice. Přesto mnozí křesťané myšlenku velkého sporu odmítli nebo na ni zapomněli.

Téma velkého sporu, ve kterém se proti Božimu království staví ďábel a jeho andělé, však nemůžeme opomenout. Pokud to uděláme, unikne nám podstata mnoha biblických příběhů. Vždyť i v samotných evangeliích nacházíme mnoho zmínek o ďáblu a démonech, kteří se staví proti Bohu.

Od tohoto týdne budeme studovat vybrané biblické pasáže týkající se velkého sporu a budeme hledat odpovědi na následující otázky:

1. Kde Písmo učí, že mezi Bohem a satanem existuje vesmírný spor?
2. Jaká je podle Bible povaha konfliktu?

Osnova lekce

V rámci poznávání biblického svědectví o Bohu a jeho charakteru lásky a spravedlnosti se v této lekci dostáváme k zásadnímu tématu, které s touto myšlenkou jasně souvisí. Bude me přemýšlet nad velkým vesmírným sporem o to, jaký Bůh opravdu je.

- ▶ Mt 13,25–28: „Nepřítel“ v pozadí velkého sporu (neděle)
- ▶ Gn 3,4–7: Počátek sporu mezi Bohem a satanem na zemi (pondělí)
- ▶ Iz 14,12–15: Počátek sporu mezi Bohem a satanem v nebi (úterý)
- ▶ Mt 4,8–10: Projev tohoto sporu v Ježíšově službě (středa)
- ▶ J 8,44.45; Zj 12,7–9: Velký spor o Boží charakter (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

„TO UDĚLAL NEPŘÍTEL“

²⁴Předložil jim jiné podobenství: „S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasel dobré semeno na svém poli. ²⁵Když však lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasel plevel do pšenice a odešel. ²⁶Když vyrostlo stéblo a nasadilo na klas, tu se ukázal i plevel. ²⁷Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: ‚Pane, cožpak jsi nezasal na svém poli dobré semeno? Kde se vzal plevel?‘ ²⁸On jim odpověděl: ‚To udělal nepřítel.‘ Sluhové mu řeknou: ‚Máme jít a plevel vytrhat?‘“ (Mt 13,24–28)

Osobní studium

Jak nám podobenství o pleveli mezi pšenicí pomáhá pochopit zlo v našem světě? (Mt 13,24–27).

Ježíš vypráví příběh o hospodáři, který na svém poli zasel jen dobré semeno. Mezi pšenicí však vyrůstal i plevel. Když to jeho sluhové viděli, ptali se ho, kde se plevel vzal (Mt 13,27). To je podobná otázka, jakou si dnes často klademe v souvislosti s problémem zla: Když Bůh stvořil svět zcela dobrý, proč je v něm zlo?

Přečti si text Mt 13,28–30 ve světle Kristova vysvětlení v Mt 13,37–40. Co se z těchto veršů dovídáme o povaze vesmírného konfliktu?

Hospodář odpovídá na otázku svých sluhů slovy: „To udělal nepřítel“ (Mt 13,28). Ježíš později identifikuje toho, „kdo rozsívá dobré

semeno“, jako „Syna člověka“, kterým je sám Ježíš (Mt 13,37). Dále vysvětluje, že „pole je tento svět“ (Mt 13,38), a „nepřítel“, který nasel plevel, je „ďábel“ (Mt 13,39). Jedná se o jasnou ilustraci vesmírného sporu mezi Kristem a satanem. Proč je na světě zlo? Zlo je výsledkem působení nepřítele (ďábla), který se staví proti pánovi. „To udělal nepřítel“ (Mt 13,28).

Taková odpověď však u sluhů vyvolala následující otázku: „Máme jít a plevel vytrhat?“ Vždyť proč nevykořenit zlo okamžitě? Pán jim však odpověděl: „Ne, protože při trhání plevele byste vyrvali z kořenů i pšenici. Nechte, ať spolu roste obojí až do žně...“ (Mt 13,29.30; porovnej s Mk 4,29). Podle podobenství Bůh nakonec skoncuje se zlem, ale jeho předčasné vykořenění by mělo za následek nezvratné vedlejší škody, které by ublížily dobru.

Aplikace

Jaké nebezpečí by hrozilo při snaze „vytrhat plevel z pšenice“ už dnes? Proč to zároveň neznamená jednoduše ignorovat zlo, se kterým se setkáváme?

PŮVOD SPORU NA ZEMI

Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý. (Gn 1,31)

“Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti.“⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“⁶Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl.⁷Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. (Gn 3,4–7)

Osobní studium

V podobenství zazněla otázka, proč je na poli plevel, když hospodář zasel jen dobré semeno. Paralelně s ní zaznívá i další otázka: Pokud Bůh stvořil svět naprosto dobrý, jak se zde objevilo zlo?

Podle Gn 1,31 se stvoření Bohu podařilo a po dokončení bylo „velmi dobré“. V Genesis 1. kapitole nenacházíme v Božím stvoření této planety ani náznak zla. Jak se tedy zlo stalo součástí lidské zkušenosti?

Přečti si text Ex 3,1–7. Co se z těchto veršů dozvídáme o tom, jak se zlo dostalo na zem? Co to naznačuje o povaze vesmírného konfliktu? (Viz také Zj 12,7–9.)

V tomto příběhu se setkáváme se lží o Božím charakteru, se kterou přišel had, zto-

žněný se samotným satanem (ten „dávný had“) ve Zj 12,7–9. Had svou otázkou nejen zpochybnil Boží příkaz, ale téměř úplně ho obrátil. Potom had přímo odmítl Boží slova, když Evě řekl: „Nikoli, nepropadnete smrti“ (Gn 3,4).

Z hadova tvrzení je zřejmé, že někdo určitě lže. Ale kdo? Had, nebo Bůh? Eva nyní stála před rozhodnutím, zda uvěří Božím slovům, nebo tomu, co jí řekl had.

Bible nám ukazuje, že povaha konfliktu se týká především toho, čemu a komu máme věřit. To samo o sobě neodmyslitelně souvisí s láskou. Naše přesvědčení o konkrétním člověku a o tom, jaký je a zda se mu dá důvěřovat, má hluboký vliv na to, zda ho budeme milovat a věřit jemu i tomu, co říká.

Aplikace

Přečti si znovu Gn 3,15. Boží slova adresovaná hadovi, kterému má potomstvo ženy, odkazující na Mesiáše, rozdrtit hlavu, se často označuje jako první evangelium (protoevangelium) zaznamenané v Písmu. Jak tato zpráva posiluje realitu velkého sporu? Jakou naději nám přináší tento text?

PŮVOD SPORU V NEBI

¹²*Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitřenky synu! Jak jsi sražen k zemi, zotročovateli pronárodů! ¹³A v srdci sis říkal: „Vystoupím na nebesa, vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy, zasednu na Hoře setkávání na nejzazším Severu. ¹⁴Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit.“*

¹⁵*Ted jsi svržen do podsvětí, do nehlubší jámy! (Iz 14,12–15)*

Osobní studium

Už samotný úvod první knihy Bible (Gn 1–3) ukazuje, že zlo existovalo ještě před pádem Adama a Evy. Již v době, kdy se zlo v Edenu vůbec neprojevalo, „zlo“ se jako výraz objevilo již v pojmenování „stromu poznání dobrého a zlého“ (Gn 2,9.17). Potom had obvinil Boha ze lži, ačkoli ve skutečnosti lhal on sám. Existence hada (Zj 12,9) spolu s jeho lží ukazuje, že zlo je skutečné. I v Edenu před pádem se tedy projevuje přítomnost zla.

Přečti si text Ez 28,12–19 ve světle veršů Ex 25,19.20. Jaká je povaha pádu popsané bytostí?

Podle této pasáže začíná původ zla a vesmírný spor v nebi.

Před svým pádem byla bytost, která se stala známou jako satan, zářivým cherubem „ochráncem“. Kromě toho, že je představen jako cherub, byl „pečetí dokonalosti,

plný moudrosti a dokonale krásný“ a byl „v Edenu, Boží zahradě“ (Ez 28,12.13; B21). Nic z toho nelze říci o lidském králi Týru (ani o žádném jiném člověku). Na základě toho usuzujeme, že tyto verše nám umožňují sledovat pád Lucifera.

Co se z úvodního textu (Iz 14,12–15) dozvídáme o původu velkého sporu?

Podle Izajáše 14 se Lucifer rozhodl sám sebe povýšit a připodobnit se Bohu. Tento verš doplňuje to, co jsme četli v Ez 28, že jeho srdce se stalo „domýšlivým“ pro jeho „krásu“ (Ez 28,17). Namísto toho, aby chválil Boha za to, jak nádherně ho stvořil, v jeho srdci se zrodila domýšlivost. A co je nejhorší, Lucifer se ve své pýše rozhodl pomlouvat Boha a snažil se zaujmout Boží místo. Hebrejský výraz pro „obchody“ v Ez 28,16 znamená také „pomluvy“, což naznačuje, jak bude satan působit proti Bohu a také proti nám.

Aplikace

Jak rozumíš skutečnosti, že o Luciferovi, který padl, Bible říká: „na svých cestách jsi byl bezúhonný ode dne svého stvoření, dokud se v tobě nenašla podlost“ (Ez 28,15)? Jak by mohla dokonalá bytost padnout, kdyby „dokonalost“ v sobě nezahrnovala skutečnou morální svobodu?

POKUD SE MI BUDEŠ KLANĚT...

⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu
⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“¹⁰Tu mu Ježíš
 odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: ‚Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho
 jediného uctívat.‘“ (Mt 4,8–10)

Osobní studium

Satanovu snahu zmocnit se Božího trůnu odhalují i oba záznamy o pokušení, kterému byl Ježíš vystaven na poušti (Mt 4 a L 4). V pozoruhodném setkání Ježíše s pokušelem se toho dozvídáme poměrně dost o povaze konfliktu. V příběhu vidíme realitu velkého sporu mezi Kristem a satanem, ačkoli je vykreslena jen stručně a v náznacích.

Přečti si text Mt 4,1–11. Jak tento příběh odhaluje realitu velkého sporu mezi Kristem a satanem?

Duch „vyvedl“ Ježíše na poušť s jasným záměrem, aby „byl pokoušen od ďábla“ (Mt 4,1). Před tímto setkáním se Ježíš čtyřicet dní postil. Když tedy přišel ďábel, pokoušel Ježíše, aby proměnil kameny v chléb, čímž útočil na Ježíšův velký hlad. Ale Ježíš čelil tomuto pokušení Bibli a satanova lest selhala.

Potom, ve snaze přimět Ježíše k troufalemu jednání, ďábel dotíral na Ježíše, aby

skočil dolů z vrcholu chrámu. Satan překroutil Písmo, aby naznačil, že kdyby byl Ježíš skutečně Božím Synem, andělé by ho ochránili. Ježíš však odmítl takový pokroucený výklad a pokušení se ubránil.

Třetí pokušení jasně ukazuje, čeho se ďábel snažil dosáhnout. Chtěl, aby ho Ježíš uctíval. Satan se pokoušel přivlastnit si uctívání, které patří jedině Bohu.

Aby to udělal, ukázal Ježíši „všechna království světa i jejich slávu“, a pak ho vyzval: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět“ (Mt 4,8,9). V paralelním textu v Evangeliiu podle Lukáše ďábel dokonce tvrdí: „Tobě dám všechnu moc i slávu těch království, poněvadž mně je dána, a komu chci, tomu ji dám: Budeš-li se mi klanět, bude to všechno tvé“ (L 4,6,7).

Ježíš opět odpověděl Písmem, pokušení odolal a satan prohrál.

Ve všech třech případech Ježíš použil Bibli k obraně před útoky nepřítelů.

Aplikace

Apoštol Pavel křesťanům v Efezu připomíná: „Nevedeme svůj boj proti lidským nepřítelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla“ (Ef 6,12). Přestože bychom neměli žít ve strachu, potřebujeme vždy pamatovat na to, že kolem nás se odehrává boj. Proč?

POVAHA VESMÍRNÉHO SPORU

“Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, poněvadž v něm pravda není. Když mluví, nemůže jinak než lhát, protože je lhář a otec lži. “Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte. (J 8,44.45)

⁷A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. ⁸Drak i jeho andělé bojovali, ale neztvrdili, a nebylo již pro ně místa v nebi. ⁹A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. (Zj 12,7–9)

Osobní studium

Věnovali jsme se již některým textům, které odhalují existenci vesmírného sporu mezi Bohem a satanem. Jak je ale takový konflikt vůbec možný? Jak by se mohl někdo postavit proti všemocnému Bohu? Pokud by se vesmírný spor týkal jen a jen moci, skončil by dříve, než začal. Jeho podstata však spočívá v něčem jiném. Písmo totiž ukazuje, že konflikt je sporem o Boží charakter. Ďábel Boha pomlouvá a obviňuje ho, že (mimo jiné) není dokonale dobrý a milující. Taková tvrzení nelze porazit mocí ani násilím. K vyřešení takového sporu je zapotřebí čas, aby se prokázal rozdíl mezi osobami, které jsou ve sporu.

„Bůh mohl při jednání s hříchem uplatnit pouze spravedlnost a pravdu; satan však mohl používat také prostředky, které Bůh používat nemůže – lichocení a lež. Snažil se zfalšovat Boží slovo a andělům nesprávně vykládal záměry Boží vlády. Tvrdil, že Bůh není spravedlivý, když pro obyvatele nebes vydává zákony a nařízení, a že vyžadováním podřízenosti a poslušnosti stvořených bytostí se chce sám vyvýšit. Proto bylo třeba obyvatelům nebes i všech světů jasně ukázat, že Boží vláda je spravedlivá a jeho zákon dokonalý. Satan vzbudil zdání, že se

pokouší hájit dobro vesmíru. Proto budou muset všichni pochopit, jaká je jeho skutečná povaha a oč mu jde. Bylo třeba dát mu čas, aby se sám projevil svým zlým působením.“ (GC 498; VDV 325)

Co prozrazují výše uvedené pasáže o charakteru ďábla a jeho strategii?

J 8,44.45

Zj 12,7–9

Satan měl od začátku jasný plán: snažil se přimět stvořené bytosti, aby uvěřily, že Bůh ve skutečnosti není spravedlivý a milující a že jeho zákon je utlačuje a ubližuje jim. Není divu, že Ježíš mluví o ďáblu, že je „lhář a otec lži“ (J 8,44). Naproti tomu Ježíš přišel, aby „vydal svědectví pravdě“ (J 18,37). Přišel se otevřeně postavit proti lžím a pomluvám satana, aby porazil a nakonec úplně zničil ďábla a jeho moc (1J 3,8; Žd 2,14).

Zjevení identifikuje satana jako (1) „dávného hada“, (2) jako toho, kdo u nebeského soudu obviňuje Boží lid, a (3) jako „velikého draka“, který svádí celý svět (Zj 12,9.10). Řecké slovo *diabolos* přeložené jako „ďábel“ znamená doslova „pomlouváč“ či „nactiutrhač“. I to potvrzuje, že povaha konfliktu souvisí s důvěrou, včetně důvěry v to, jaký je skutečný Boží charakter.

Aplikace

Jak ty sám vnímáš Boží charakter? Jak je to s tvou důvěrou v jeho spravedlnost a lásku, když jsi vystaven situacím, které tě mohou vést k pochybnostem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 29. kapitulu „Původ zla“ z knihy *Velké drama věků* (GC 492–504; VDV 322–329). „Nic jiného nezdůrazňuje Písmo tak výrazně jako skutečnost, že Bůh nenese odpovědnost za vznik zla, že vzpoura v nebi nevznikla proto, že by Bůh jakékoli bytosti svévolně odňal svou milost nebo se dopustil nějaké chyby v řízení vesmíru. Zlo je vetřelec, jehož existenci nelze zdůvodnit. Je tajemné a nelogické; omlouvat je, znamená je hájit. [...] Kdyby byl satan okamžitě zničen, sloužili by Bohu spíše ze strachu než z lásky. Vliv původce zla by nebyl plně odstraněn, nebyl by úplně vymýcen ani duch vzpoury. Bylo třeba nechat zlo dozrát. Pro věčné dobro celého vesmíru musí satan plněji rozvinout své myšlenky, aby všechny stvořené bytosti mohly poznat skutečnou podstatu jeho vzpoury proti Boží vládě a aby Boží spravedlnost a milost i neměnnost Božího zákona byly obhájeny jednou provždy.“ (GC 492.493.499; VDV 322.326)

Otázky k rozhovoru

1. *Mnozí lidé si kladou otázky, jak vlastně mohl bezhříšný tvor jako Lucifer na začátku zhřešit. Proč je hřích tak „tajemný“ a „nevysvětlitelný“? Jak můžeme pochopit první hřích, aniž bychom ho omlouvali nebo zdůvodňovali? V čem je vysvětlování původu zla stejné, jako jeho omlouvání?*
2. *Proč Bůh neskoncoval se satanovou existencí hned po jeho vzpouře? Proč musí zlo „dozrát“ a proč „musí satan plněji rozvinout své myšlenky“? Proč je takový postup nutný „pro věčné dobro celého vesmíru“?*
3. *Proč je důležité pochopit, že konflikt mezi Bohem a satanem není sporem o moc, ale sporem o důvěru a charakter? V čem spočívá rozdíl? V čem by se lišilo řešení velkého sporu, kdyby jeho podstatou byla moc?*
4. *V čem nám pochopení podstaty sporu mezi Bohem a satanem pomáhá lépe porozumět, že i náš život je jeho součástí? Jakým způsobem právě teď prožíváte realitu velkého konfliktu? Jak bychom měli žít a rozhodovat se, aby bylo zřejmé, na čí straně sporu stojíme?*